

Amerikansk analytiker:

Der er hvede nok i verden – trods krigen

Alarmerende oplysninger i medierne om hvedemangel som følge af Ukrainekrigen har drevet prisen på hvede højt op på børsene. Men medierne har ikke sat tallene i perspektiv, og Ruslands og Ukraines hvedeproduktion fylder langt mindre i verden, end det er blevet oplyst. Så en nedsat produktion i de to lande kompenseres af en allerede nu er stigende produktion i andre del af verden, anfører den amerikanske landbrugsanalytiker Sarah Taber.

Herhjemme er udviklingen også ved at gå op for eksperterne, og nu opfordrer en dansk analytiker spekulanterne til at sælge.

Af Karsten Himmelstrup

Prisen på hvede var ude for en eksplosiv stigning i USA i ugerne efter russernes invasion af Ukraine. Prisen steg på de amerikanske børser i den usikre tid med corona og begyndende inflation, og med krigen i Ukraine nåede den usete højder.

Det gav masser af opmærksomhed i medierne, og under et ophold i den amerikanske landbrugsstat North Carolina blev jeg foran TV-skærmen opmærksom på, at der er flere synspunkter, som bør frem – også i Europa og i Danmark.

For medierne og ikke virkeligheden har en stor del af skylden for den enorme prisstigning ved ikke at sætte oplysninger om Ruslands og Ukraines eksport af hvede i perspektiv, mente landbrugsanalytiker og rådgiver Sarah Taber på direkte TV på en af de helt store nyhedskanaler MSNBC.

Sarah Taber står bag podcasten ”Farm to Taber” og bor i Fayetteville i North Carolina – blot en times kørsel fra Raleigh, hvor jeg holdt til.

Ikke forkert – blot ikke hele sandheden

På MSNBC manede hun til ro. Eksporten af hvede fra Rusland og Ukraine udgør en så lille del af den samlede produktion i verden, at den sikkert vil blive kompenseret af en øget produktion af hvede i andre lande.

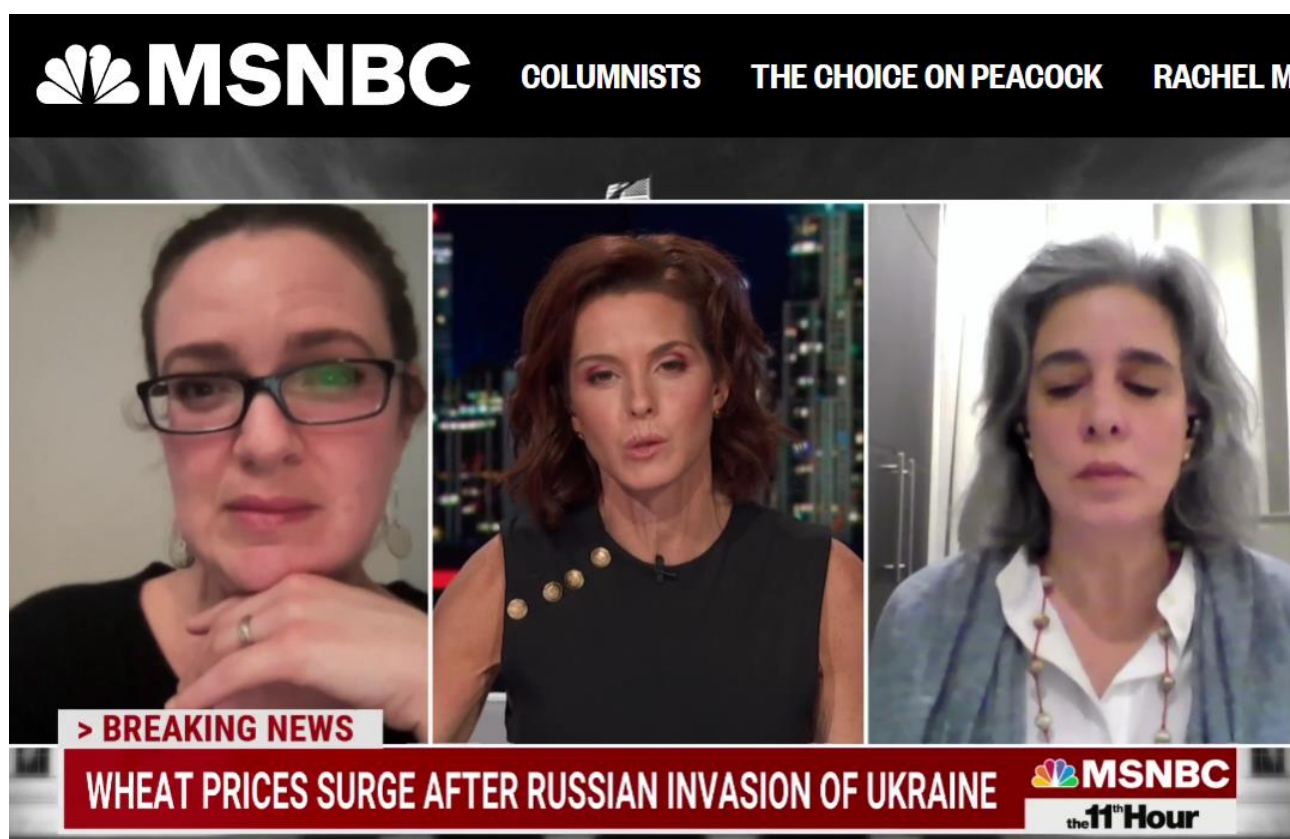
Medierne overdrev Ruslands og Ukraines betydning på markederne for hvede, og det påvirkede ikke blot politikere, men også spekulanter. Sarah Taber forklarer, at medierne berettede om, at

Rusland og Ukraines eksport af hvede udgjorde 25-30 procent af hele verdens hvedeeksport, hvilket ikke er forkert.

Ukraine udgør en væsentlig del af verdenshandlen for hvede, majs og byg (11-16 pct.) Dertil kommer, at Rusland for hvede og byg også har væsentlige andele og tilsammen påvirkes omkring 30 pct. af verdenshandlen med hvede og byg, samt ca. 17 pct. for majs.

Men de beskrev ikke, at en meget stor del af hvedehøsten i verden ikke eksporteres – det gælder blandt andet i Indien og Kina.

Det var New York Times, som var blandt de først til at beskrive, at Ukraine og Rusland har enorm betydning for hvedemarkedet. Avisen skrev, at de to lande stod for 30 procent af den samlede verdensproduktion. Siden blev artiklen rettet til 30 procent af hvedeeksporten i verden. Men avisen satte aldrig tallene i perspektiv. Det gjorde andre medier heller ikke, og overskrifterne førte til massive stigninger på i hvedepriisen på børserne.

Sarah Taber – til venstre – maner til ro på direkte TV i USA ved at sætte mediernes tal om verdens hvedeeksport i perspektiv. Screenshot.

Kun en meget lille del

Rusland og Ukraine eksporterede 7.000 ton hvede sidste år, men den samlede verdensproduktion udgør 744.000 ton hvede, og dermed udgør de to landes eksport blot 0,9 procent af verdensproduktionen. De dramatiske overskrifter førte til, at alle konkluderede, at der skal produceres 25 procent mere i resten af verden for at få balance mellem udbud og efterspørgsel. Men det er ikke tilfældet. Dertil kommer, at mange landmænd i verden allerede for fire måneder siden har sået mere vinterhvede – i Australien, Canada, Sydafrika, Argentina og Brasilien. Alene i USA steg forbruget af hvede-såsåed med 4 mio. ton, forklarer Sarah Taber.

“I think they're gonna make it guys,” siger hun.

Herhjemme: Sælg, sælg, sælg

Ikke blot i USA, men også i Danmark var der fokus på eksportandelen i medierne. Flere af de store medier har stadig artikler liggende på nettet om eksporten fra de to lande – uden at sætte tallet i perspektiv.

Men nu er virkeligheden ved at gå op for eksperterne. Herhjemme opfordrer Agrocoms Palle Jakobsen nu spekulanter at indstille hvededekøbene: Sælg, sælg, sælg lyder det.

Han skriver på sin blog, at det ikke bør overraske, hvis der sker en betydelig arealfremgang i 2023, og på den korte bane har stigningerne i Europa sendt den europæiske hvede op i et niveau, hvor den ikke længere er konkurrencedygtig overfor hvede fra andre destinationer.

Palle Jakobsen forklarer, at australsk hvede fra høst 2021 ligger således 70 euro under ny høst hvede i Europa, og der er markant faldende priser på russisk hvede fra gammel høst. I Ukraine er priserne også faldet markant i sidste uge og der tilbydes nu ukrainske afgrøder basis leveret i Slovakiet, Polen og Rumænien til konkurrencedygtige priser i omegnen af 165 kroner basis leveret ved grænsen. Krigen i Ukraine har nemlig koncentreret sig i den øst og sydøstlige del af Ukraine og det betyder, at ukrainerne i den øvrige del af landet kan vende tilbage til et mere normalt liv.

Overforsynet marked i slut-2022?

EU-landene har ved udgangen af marts eksporteret 20 millioner tons hvede og dermed mangler EU fortsat at eksportere tæt ved 15 millioner tons hvede fra høst 2021, men når EU-hveden koster 70 euro mere end australsk og argentinsk hvede, samt med mulighed for en strøm af hvede og majs ind i Østeuropa fra Ukraine, er der overhængende mulighed for, at vi slutter høståret med et overforsynet marked. Hvem vil betale 275 kroner for dansk hvede, hvis de kan købe ukrainsk hvede til 165 kroner, spørger Palle Jakobsen.

“Det korte af det lange er, at vi har sendt vores priser langt op over priserne på verdensmarkedet i en forventning om, at der opstår mangel på verdensmarkedet. Ja jeg ved det. Jeg har tidligere skrevet, at vi slutter høståret meget stramt og med de højeste priser for året, men verden er ikke

som den plejer at være og derfor sælg sælg sælg. Alt korn, der skal sælges på denne side af efteråret, skal sælges nu, skriver Palle Jakobsen.

Panik på Børsen

I USA steg hvede- og majsutures på kun ni handelsdage i marts med 54 procent – og landmænd, kornhandlere og andre interessenter kunne ikke følge med. Panikken på børsen betød, at markedet i USA reelt brød sammen, og der opstod to prisniveauer – Wall Street futures og hvad aktørerne ude i virkeligheden forventede.

Ifølge Reuter oplevede landmænd, at de ikke kunne sælge den kommende sommerhøst til senere levering. Priserne var så høje, at mange langs den komplekse kæde af kornhåndtering – lokale andelsselskaber og private selskaber, møllere og eksportører - holdt op med at købe af frygt for, at de ikke kunne sælge videre med fortjeneste.

Avlerne har brug for kontanter nu til at betale for frø og gødning forud for forårets plantning samt forpagtning og skat. Alene gødningsregningen forventes at stige 12 procent i år efter en stigning på 17 procent sidste år ifølge data fra US Department of Agriculture (USDA).

Sarah Taber forklarer på sin Twitter-profil, at investorer altid leder efter sikre placeringer af deres penge i krisetider, og så er "Food, -Fuel og Fertilizer" populære, fordi folk skal have noget at spise.

"The idea of a global-wheat-shortage is a Wall Street-only phenomenon," konkluderer Sarah Taber.